Nr. 60 SOSNOWIEC, wtorek dnia 14 marca 1916 roku. Rok XI.

KURJER ZAGŁĘBIA

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, ul. Iwangrodzka Nr. 7.

W hołdzie Paderewskiemu.

Kapłani polscy z dyecezji amerykańskich wystosowali adres dziękczynny do Ignacego Paderewskiego za akcję ratunkową, jaką prowadzi w Ameryce z ramienia Komitetu veveyskiego. Obszerny dokument kończy się następującemi słowy:

„My, niżej podpisani kapłani polscy z podziwem patrzymy na Twoją pracę i serca nam rosną, gdy widzimy, jako Ty, jeden z najpierwszych synów Polski śmiało sztandar naszej wiary podnosisz wobec tutejszej Polonii i jej członków w imię lepszej przyszłości pod ten sztandar zwołujesz. Za tę pracę, za to zaparcie samego Siebie, za tę miłość wiary i ojczyzny wyrazy czci i hołdu Ci składamy, Dostojny Panie, a czynimy to nie dlatego, jakobyśmy sądzili, że uznania naszego pragniesz — ale czynimy to—idąc za Twoją nauką—dla pokrzepienia serc, które z uznania każdej rzeczywistej zasługi płynie. Wyrazy te składamy z tem przekonaniem, że za nami stoi Polska cała, i że je potwierdzi Bóg, który nagrodą Twoją będzie".

Filadelfia, dnia 27 stycznia 1916 r.

Głos kapłanów polskich, przewodników i w tak wielkiej mierze przywódców ludu polskiego na obczyźnie, przyłącza się do manifestacji, które długim szeregiem pociągnęły się po całej Polsce, jako odpowiedź pośrednia na ataki, kierowane przeciw polskiej akcji ratunkowej.

Okólnik R. G O.

Wszystkie Rady powiatowe opiekuńcze otrzymały z Warszawy od centralnej Rady następujące okólnikowe zawiadomienie: „W dniu 2 marca r. b. nastąpiło między Komitetem ratunkowym w Poznaniu w osobach jego przedstawicieli, a Radą główną opiekuńczą porozumienie w sprawie ujednostajnienia akcji ratunkowej na terenie okupowanej przez wojska niemieckie części Królestwa Polskiego.

Na zasadzie tego porozumienia istniejące jeszcze filje Komitatu poznańskiego przekształcają się na Rady opiekuńcze powiatowe lub miejscowe, przyczem kierownictwo ogólne akcją i dysponowanie funduszami koncentruje się w Radzie głównej opiekuńczej, która czerpiąc swe środki również i z Komitetu ratunkowego w Poznaniu, działa w ścisłym z nim kontakcie.

Na wspomnianej konferencji ustalono ścisłe budżety w stosunku miesięcznym dla poszczególnych Rad.

Wszelkie sumy wypłacane poszczególnym Radom bądź przez Radę główną opiekuńczą, bądź przez Komitet ratunkowy w Poznaniu, bezpośrednio są wliczane do ogólnego budżetu Rad opiekuńczych, sprawozdania zaś z tych sum zarówno pochodzących z R. G. O. jak też w razach wyjątkowych z Komitetu ratunkowego w Poznaniu przesyłane być winny do Rady głównej opiekuńczej w Warszawie, Jasna 32".

W końcu R. G. O. uprzejmie prosi wszystkie pisma prowincjonalne o zamieszczenie powyższego okólnika.

Z widowni wydarzeń.

Przygotowania Rumunii.

„Temps" pisze o stanowisku Rumunii i o podróży Filipescu do Rosji, co następuje:

„Wszystko wskazuje na to, że polityka neutralności Rumunii oznacza tylko stan tymczasowy, podczas, gdy czynią się wszystkie przygotowania do akcji i współudziału w wojnie. Rumunia chce ostatecznie zadecydować o zwycięstwie, przechylić szalę powodzenia na jedną lub drugą stronę, a tymczasem oczekuje na chwilę, która wyda jej się najodpowiedniejszą.

Take Jonescu i Filipescu byliby za tem, aby rząd rumuński nie zwlekał i przystąpił zaraz do czynu, Bratianu jest przezorniejszy i woli jeszcze poczekać. W sprawie interwencji Rumunii doszło już do zupełnego porozumienia pomiędzy większością parlamentarną a opozycją".

Według gazety rumuńskiej „Zina", usposobionej przyjaźnie wobec agitacji austrofilskiej, w kraju bierze teraz górę stronnictwo interwencjonistów, zmuszone przed czasem ustąpić przejściowo z widowni politycznej.

Na Wschodzie.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (BTW). Z głównej kwatery donoszą d. 12 marca:

„Nie wydarzyło się nic znamiennego".

Komunikat austrjacki.

WIEDEŃ. (BTW.). Urzędowo donoszą dnia 12 marca:

„Nie wydarzyło się nic szczególnego".

Duma a Stürmer.

BERN (BTW.). Gazety szwajcarskie donoszą z Piotrogrodu: Rozdźwięk między prezesem ministrów Stürmerem zaostrzył się znacznie. Wielkie wrażenie wywołał fakt, iż 42 chłopskich posłów, którzy częściowo należeli do frakcji monarchicznej, częściowo zaś do nacjonalistycznej, opuściło te partje i przystąpiło do bloku postępowego.

Na Zachodzie.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (BTW.). Z głównej kwatery donoszą dnia 12 marca:

„Na północnym-zachodzie od Neuville wysadziliśmy z powodzeniem miny i obsadziliśmy wyrwę.

W okolicy na zachód od Mozy, wśród silnych strat, trudził się nieprzyjaciel bezskutecznie w atakowaniu naszych nowych stanowisk.

Na wzgórzach na wschód od rzeki i na płaszczyźnie Woevre działalność bojowa ograniczała się na walkach artylerji o mniejszej lub większej zaciętości.

Podana w komunikatach z dnia 29 lutego i 4 marca ilość jeńców i zdobyczy wziętych w ciągu całego czasu wypadków w okręgu Mozy wzrosła do 430 oficerów, 26,042 żołnierzy, jako nieranionych jeńców; 189 dział, w tej liczbie 41 ciężkich i 232 karabinów maszynowych.

Pod Obersept pomimo powtórnego ataku także i wczoraj nie udało się Francuzom wtargnąć do ich dawniejszych stanowisk. Zostali oni krwawo odparci".

Krwawa bitwa.

BERLIN (BTW.). Lyoński „Nouvelliste" donosi, że bitwa w pobliżu lasu pod Verdun stanowi największą walkę artyleryjską w wojnie obecnej. W liczne odcinki frontu francuskiego ugodziło po 100.000 pocisków, w ciągu dwunastu godzin skosiły one lasy aż do korzeni. W czwartek ogień artylerji niemieckiej był tak gwałtowny, że pod działaniem istnego gradu żelaza, francuskie rowy strzeleckie zostały zrównane z ziemią.

Dymisja rządu portugalskiego.

CHRYSTYANIA. (BTW). Donoszą z Lizbony: Rząd portugalski formalnie podał się do dymisji. Powołano pod broń rewerwistów wszystkich roczników. Parlament zbiera się na nadzwyczajne posiedzenie.

Na Południu.

Komunikat niemiecki.

BERLIN (BTW). Z głównej kwatery donoszą dnia 12 marca:

„Nie wydarzyło się nic znamiennego".

Komunikat admiralicji niemieckiej.

BERLIN (BTW.). Z głównej kwatery donoszą dnia 12 marca:

„Dnia 9 marca przed południem obrzuciły bombami niemieckie latawce morskie pod Kaliakra na północny-wschód od Warny na Czarnem Morzu eskadrę, składającą się z jednego okrętu liniowego, antytorpedowców i kilku parowców transportowych. Spostrzeżono, że bomby trafiły antytorpedowce. Mimo silnego ostrzeliwania Rosjan wszystkie samoloty wróciły nieuszkodzone.

Szef sztabu admiralicji".

Komunikat austrjacki.

WIEDEŃ (BTW.). Urzędowo donoszą dnia 12 marca:

„Artylerja nieprzyjacielska rozpoczęła wczoraj żywo ostrzeliwać stanowiska oszańcowań mostowych Gorycji, południowej części miasta Gorycji i wyżynę Doberdo. Ogień ten trwał i w ciągu nocy.

Także na froncie karyntyjskim artylerja włoska rozwinęła wzmożoną działalność, zwłaszcza na Lanzen (na północnym-wschodzie od Paulero). Do walk piechoty nie doszło nigdzie".

Stosunki japońsko-amerykańskie.

LONDYN. (BTW). Reuter donosi z Tokio, że podczas uczty w której brali udział: ambasador Stanów Zjednoczonych, japoński prezes ministrów i minister spraw zagranicznych, ostatni oświadczył: „Stosunki Japonii i Ameryki nie były nigdy tak dobremi jak dziś".

Interwencja Ojca św.

Z Wiednia donoszą:

W niewoli rosyjskiej znajduje się od dłuższego czasu kapelan polowy armji austro-węgierskiej, ks. dr. Drexel. Przed kilku tygodniami nadeszły do Wiednia wiadomości, że życiu ks. Drexela grozi poważne niebezpieczeństwo, gdyż władze rosyjskie zarzuciły mu szpiegostwo i postawiły go przed sąd.

Sprawą tą zajął się gorąco nuncjusz wiedeński, hr. Scapinelli, który zwrócił się natychmiast do Papieża z prośbą o interwencję u Mikołaja II w sprawie ks. Drexla. Papież porozumiał się z ambasadą rosyjską przy Watykanie i za jej pośrednictwem zwrócił się do cesarza.

Przed kilku dniami otrzymał nuncjusz hr. Scapinelli urzędowe zawiadomienie od kardynała-sekretarza stanu przy Watykanie, że sprawa ks. Drexla została przez władze rosyjskie załatwiona pomyślnie.

Komunikacja pocztowa w Królestwie.

Wiedeńskie Biuro Korespondencyjne, donosząc o otwarciu w d. 5-ym b. m. komunikacji pocztowej między okupacjami austrjacką a niemiecką, pisze co następuje: „Do wszystkich urzędów pocztowych w okupacji austrjackiej są dopuszczone: karty, otwarte i zamknięte listy nierekomendowane, druki, gazety, próby towarów, pakiety bez wartości do 5 kilogramów. Oprócz tego przy znaczniejszych urzędach dopuszczalne są listy o podanej wartości i zwykłe przekazy pocztowe do 1000 koron oraz prywatne telegramy w jawnej mowie, po polsku lub niemiecku.

Również do urzędów pocztowych w okupacji niemieckiej, dopuszczone są tylko zupełnie ofrankowane otwarte przesyłki listowe wszelkiego gatunku, a to tak zwykłe, jak i rekokondowane, dalej zwykłe pocztowe przekazy. Przesyłki listowe mogą być tylko w niemieckim języku wystylizowane i nie mogą zawierać żadnych wojskowych wiadomości, oraz muszą podawać dokładny adres wysyłającego. Na odcinkach przekazów pieniężnych nie wolno nic pisać. Warunki przesłania należytości są te same, jak w ruchu między Austro-Węgrami i Niemcami. Przekazy mają być wystawione w markach i mogą opiewać najwyżej na 500 mk.

Zdnia na dzień.

Z Sosnowca.

Dn. 13/III.

Koncert.

Proszeni jesteśmy o zamieszczenie następującego zawiadomienia: „Zapowiedziany na dzień 18-go marca r. b. koncert Tow. Miłośników Sztuki Polskiej obudził w mieście ogólne zainteresowanie. Koncert odbędzie się w teatrze zimowym o godzinie 7 wieczorem. Szczegółowy program tego wieczoru niebawem zostanie ogłoszony. Bilety w cenie od 15 kop. do 2 rb. są do nabycia od dzisiaj dn. 13 b. m. w księgarni W-nych W. Regulska i s-ka.

Członkowie czynni i popierający mogą korzystać do 2 biletów z 30 proc. ustępstwa, proszeni są jednakże o zgłoszenie się po bilety do p. Juljana Janika (Baank Handlowy) najpóźniej do czwartku 16 b. m. Ustępstwo to przewidziane jest tylko od ceny biletów do krzeseł

— **Podziękowanie.** Proboszcz parafji Pogoń dziękuje uprzejmie za hojną ofiarę 36 rł. 30 kop., otrzymaną od grona osób, które brały udział w wieczorze familijnym na kolonii Fitznerowskiej. Ofiara ta, stosownie do życzenia ofiarodawców, ma być użytą na wsparcia dla najbiedniejszych.

— **Zboże dla Królestwa.** Z Wiednia donoszą: Celem zaopatrzenia ludności Królestwa Polskiego w żywność, mają być dopuszczone do terytorjów okupowanych transporty zboża rumuńskiego, roślin strączkowych i mąki rumuńskiej. Sprowadzanie tych produktów do Królestwa nastąpić może tylko za pośrednictwom Centralnego Biura zakupów w Berlinie, Wojennego Zakładu handlu zbożem w Wiedniu, lub Wojennego Tow. akc. produktów w Budapeszcie. Interesowani winni zatem zwracać się z prośbą o przysłanie transportów zboża rumuńskiego do powyżej wymienionych instytucji, zależnie od tego, czy zboże ma być sprowadzone do okupacji niemieckiej, czy też austrjackiej.

— **Zebranie straży ogniowej.** Zarząd straży ogniowej ochotniczej zawiadamia członków, mających prawo głosu, iż w dniu 19 b. m. o godz. 3-ej po poł. odbędzie się w sali p. Zawadzkiego przy teatrze, ogólne roczne zebranie. Gdyby zebranie nie doszło do skutku, to w tymże dniu o godzinie 4 po południu odbędzie się ono w drugim terminie bez względu na liczbę przybyłych członków. Porządek dzienny: 1) Odczytanie protokółu ostatniego zwyczajnego zebrania członków z dnia 14 czerwca 1914 r. 2) Sprawozdanie działalności zarządu za 1914 i 1915 r. 3) Sprawozdanie komisji rewizyjnej. 4) Zatwierdzenie budżetu na rok 1916. 5) Wybory: komendanta straży, sześciu członków zarządu, trzech kandydatów na członków zarządu, trzech członków komisji rewizyjnej oraz jednego kandydata do komisji rewizyjnej. 6) Wnioski zarządu. 7) Wnioski członków. Członkowie rzeczywiści zalegający w opłacie składek za czas do 1 stycznia 1916 r. o ile ich nie uregulują przed wejściem na salę, w myśl ustawy, nie będą mogli wziąć udziału w Zebraniu. Wnioski członków, które mają być rozpatrywane na zebraniu, winny być złożone zarządowi straży w biurze (codziennie od 5 do 7 po południu) przy remizie, nie później jak na 3 dni przed zebraniem.

— **Przedstawienie amatorskie.** Wczoraj kółko dramatyczne przy Stowarzyszeniu robotników chrześciańskich (ul. Kościelna Nr. 4) odegrało pod kierunkiem p. F. Adamskiego podniosłą sztukę w 7 odsłonach „Genowefa“. Sala teatralna była przepełniona Sztuka zostanie powtórzoną w niedzielę dnia 19 b. m.

— **Transport bydła.** Wczoraj firma braci Frankowskich dostarczyła do Sosnowca 80 sztuk bydła zakupionego w Sieradzkiem.

— **Bielizna papierowa.** Wskutek drożyzny mydła podskoczyły w górę ceny prania kołnierzyków i mankietów. Wobec tego bielizna papierowa i gumowa ma coraz większy pokup.

— **Podwyżka.** Robotnicy kopalni Towarzystwa Hr. Renarda z powodu drożyzny artykułów spożywczych otrzymali podwyżkę.

— Kradzieże. W tych dniach złodzieje skradli ze sklepu Gruszki przy ulicy Policyjnej, różnych towarów wartości kilkunastu rubli; z komórki robotnika w domu Nr. 18 przy ul. Fabrycznej skradziono bieliznę; właścicielowi domu Nr. 9 przy ulicy Mikołajewskiej skradziono sprzęty domowe nakilkadziesiąt rubli. Wczoraj mieszkańcy ulic Mikołajewskiej, Iwangrodzkiej Fabrycznej i innych zauważyli brak u drzwi miejscowych słomianek. Prawdopodobnie operuje tu kilku złodziei, którzy skradzione słomianki odprzedają paserom.

Ostatnia posługa.

Onegdaj w sobotę odbył się pogrzeb ś. p. Augusta Marschla tutejszego przemysłowca, którego zwłoki zostały sprowadzone z Wrocławia, gdzie po krótkiej chorobie życie zakończył. S. p. A. Marschel urodzony w 1854 r. w Poznaniu, tamże ukończył szkoły, studja zaś specjalne, w zakresie techniki przędzalnianej odbywał w Saksonii, w Chemnitz, gdzie założył fabrykę. Przed laty 20-tu otworzył fabrykę trykotarzy w Warszawie, a od lat siedmiu, podobną fabrykę tu w Sosnowcu, przy udziale sił krajowych i pozostawia wdzięczną pamięć wśród pracowników przedsiębiorstwa.

KOMUNIKAT.

Od zarządu „Komitetu pomocy weteranom 63 roku“ otrzymaliśmy z prośbą o umieszczenie co następuje

Zarząd „Komitetu Pomocy weteranom 63 roku“ podaje do ogólnej wiadomości, że z otrzymanej od Kom. Obchodu powstania styczniowego kwoty kor. 401,89 wydał już na zapomogi, kor. 100. Wszelkie prośby o zasiłek jak również zgłoszenia nazwisk żyjących uczestników powstania, potrzebujących pomocy, prosimy składać na ręce p. Teodozjusza Prackiego, Dąbrowa, Mydlice Nr. 2. Zarząd kom. Pomocy weteranom 63 roku, przejąwszy od całego szeregu instytucji, które dotychczas ubocznie zajmowały się udzielaniem zapomóg powstańcom, wszelkie dane, dotyczące tej działalności i pragnącześrodkować ją w swym ręku — mniema, że tak, jak dawniej i dzisiaj, mimo ciężkie warunki społeczeństwo nie odmówi mu swego poparcia.

Za Kom. Pomocy weteranom 63 roku.

Kaz. Kierzkowski.

Dąbrowa.

Z Będzina.

+ **Praca dodatkowa.** Wielu urzędników biurowych pozostających bez zajęcia, zajmuje się sprzedażą artykułów spożywczych lub pośrednictwem w różnych interesach handlowych.

+ **Przedstawienie amatorskie** na korzyść straży ogniowej ochotniczej odbędzie się dnia 20 b. m.

+ **Szczepienie cholery.** Funkcjonarjusze policji wkrótce mają się poddać szczepieniu cholery.

+ **Drzewka uliczne.** Dużo drzewek ulicznych od kilkunastu miesięcy pozostawało w wielkiem zaniedbaniu. Obecnie magistrat doprowadza drzewka do należytego porządku.

+ **Za wylewanie nieczystości** z beczek asenizacyjnych na place przylegające do ulic, pociągnięto do odpowiedzialności kilku właścicieli aparatów.

Z różnych stron.

□ **Reorganizacja Kom. Ob. m. W.** W najbliższych dniach ma się odbyć narada przedwstępna przy udziale przedstawicieli instytucji społecznych i zrzeszeń zawodowych w Warszawie w sprawie opracowania reorganizacji K. O.

□ **Konsulat portugalski.** Rząd niemiecki zawiadomił konsulat portugalski w Warszawie o rozpoczęciu wojny między cesarstwem niemieckiem a Portugalją oraz o odwołaniu posłów z Lizbony i Berlina i polecił zamknąć biura konsulatu przy ul. Świętokrzyskiej. Konsul portugalski w Warszawie, baron Lesser, zajmujący to stanowisko od lat 27, archiwum konsulatu powierzył konsulowi amerykańskiemu p. de Sotto.

□ **Ofiara Biskupa.** J. E. Biskup Zdzitowiecki przysłał instytucjom dobroczynnym w Częstochowie 1,000 rb.

DOKOŁA WOJNY.

× **O uniwersytet rosyjski w Warszawie.** Prasa rosyjska, jak donoszą z Piotrogrodu, nie przestaje się zajmować uniwersytetem polskim w Warszawie. Pisma postępowe, jak „Riecz“ i „Dzień“ wywodzą, że, gdy Rosjanie... wrócą do Warszawy, należy już ten uniwersytet utrzymać, tylko wypadnie utworzyć obok niego „uniwersytet dla mniejszości rosyjskiej“... Zabawny optymizm!

× **Straty Francuzów i Anglików.** Według danych francuskiego ministra wojny, Galieniego, straty francuskie do 1-go marca r.b. wynosiły 800,000 poległych, 1,400,000 rannych, w tem 400,000 ciężko, 300,000 zaginionych, ogółem 2,500,000 ludzi. Anglicy zaś w tym czasie stracili w poległych, rannych i jeńcach tylko 600,000 ludzi.

× **Przyjazd niemieckich dyplomatów.** Agencja Havasa donosi: Dyplomaci niemieccy bez przeszkody przyjechali z Lizbony do Madrytu.

Redaktor odpowiedzialny KONSTANTY KASZYNSKI. Wydawca ANTONI MAZURKIEWICZ Drukarnia „KURJERA ZAGŁĘBIA“ Iwangrodzka Nr. 7.

Za pozwoleniem cenzury niemieckiej w Sosnowcu.